

Yrkande
2021-05-28

(Vänsterpartiet, Miljöpartiet)

Ärende nr 3.3

Yrkande angående – Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen bifalles.

Yrkandet

Feministiskt initiativ, Vänsterpartiet och Miljöpartiet bifaller motionens förslag om att förstärka stödet för anhöriga till personer i kriminalitet.

I Hässelby-Vällingby i Stockholm har Sociala Insatsgruppen under 2020 inrättat en ny grupp för anhörigstöd, och påbörjat arbete med både enskilda samtal och gruppsamtal. Det är en modell som Göteborg skulle kunna ta efter.

I Socialnämndernas remissvar är det tydligt att de Sociala insatsgrupper (SIG) som finns i Göteborg inte arbetar med anhöriga till kriminella som målgrupp i någon hög grad, eller har uppsökande verksamhet riktad till anhöriga. Att införa specifikt arbete riktat mot anhöriga inom Sociala Insatsgrupper ska inte ställas mot existerande stödåtgärder och skyddsbedömningar, men skapa en enklare väg in till dem. Inte heller behöver det leda till ökade kostnader, utan är ett förändrat arbetssätt där mer uppsökande och lågtröskelverksamhet riktas till anhöriga.

Mycket har skrivits om släktbaserade kriminella nätverk i kommunpolitiken, men sällan lyfts perspektivet att bakom varje gängkriminell så finns det anhöriga. Att stärka stödet till anhöriga förbättrar inte bara deras situation, utan det påpekas i remissvaren att det kan bli en skyddsfaktor för att påverka den kriminella att hoppa av, och för att förhindra att till exempel yngre syskon följer samma bana.

I en extensiv artikelserie nyligen, *'Kvinnor i kriminella gäng'*, har GP visat hur kvinnor kommer in i gängkriminalitet, och att inkörsporten ofta är en kriminell pojkvän, bror eller annan anhörig. Speciellt lyfts vittnesmål om hur tjejer och kvinnor är speciellt utsatta i denna miljö, och att utsatthet som brottsoffer kan leda till egen kriminalitet. Det redovisas hur det saknas beredskap för att möta tjejer och kvinnor i t.ex. avhopparverksamhet. Motionens förslag att förstärka arbetet med stöd till anhöriga kan i vissa fall också förebygga att den anhöriga begår brott.

Att genomföra förslagen i denna motion skulle ge ökat fokus på villkoren för unga tjejer

och kvinnor som lever i närheten av gängkriminalitet. Det är angeläget att staden har ett jämställdhetsperspektiv med sig även i arbetet mot kriminalitet och att staden uppmärksammar och tillgodoser behovet av stödåtgärder.

Yrkande

2021-05-28

Ärende nr 3.3

Yrkande angående – Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Motionen avslås.

Yrkandet

Sverigedemokraterna delar bedömningen att det är viktigt att anhöriga till personer med kriminell livsstil kan få stöd. Vi ser också att det finns områden där staden kan förtydliga och förbättra så att fler anhöriga hittar och få ta del av det stöd och den hjälp som redan erbjuds, men vi ser inte ett behov av att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet. Vi bedömer att det behov som finns idag kan tillgodoses väl inom de befintliga verksamheter som finns tillgängliga i Göteborgs Stad.

I Göteborgs Stad finns en rad verksamheter som möter anhöriga till personer med kriminell livsstil. Inom socialförvaltningen Centrum finns flertalet stadsövergripande verksamheter och dit kan invånare i hela staden vända sig.

När det gäller att besluta om mer omfattande insatser, som när det finns ett skyddsbehov, behov av tillfälligt boende eller försörjningsstöd, då är det socialtjänsten som ytterst ansvarar för detta. Socialförvaltningen och stadens befintliga verksamheter kan förvisso tydligare belysa det stöd och det skydd som redan finns, samt förtydliga att stödet likväl riktar sig till anhöriga till kriminella,

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-04-28

Diarienummer 1386/20

Handläggare

Jeanette Stål

Telefon: 031-368 03 13

E-post: jeanette.stal@stadshuset.goteborg.se

Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet

Motionen

Stina Svensson och Teysir Subhi (FI) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ge Socialnämnd Sydväst, Hisingen, Centrum och Nordost i uppdrag att utöka och förstärka arbetet kring stöd och skydd till anhöriga till personer som rör sig i kriminella miljöer.

Motionärerna menar att behovet av skydd för anhöriga till personer som befinner sig i kriminella miljöer är aktuellt, där anhöriga hotas för att komma åt någon annan.

Oskyldiga drabbas och hotas. Vittnesmål förs fram om hur svårt det har varit och är att få stöd eller skydd både från Polisen, men även från de kommunala verksamheter som ska skydda individer. Trots att socialtjänsten är vana att göra skyddsbedömningar finns idag ingen självklar instans dit anhöriga till personer i kriminalitet kan vända sig.

Motionärerna vill utöka befintliga verksamheter som Stödcentrum för brottutsatta och Nätverkslaget och ge dem fler verktyg att stödja och skydda anhöriga. Även samverkan med andra icke-kommunala aktörer bör stärkas enligt motionärerna. Motionärerna hänvisar också till stadsdelen Hässelby-Vällingby i Stockholm som 2019 startade ett större arbete genom Sociala insatsgruppen specifikt riktat mot anhöriga till personer i kriminalitet över 18 år. Motionärerna menar att det finns behov av något liknande i Göteborg.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till Socialnämnd Sydväst, Hisingen, Centrum och Nordost. Remissinstansernas svar är sammanställda i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Socialnämnd Sydväst	Avstyrker motionen Yrkande från V och MP, med instämmande av FI Översänder förvaltningens	Gruppen tillhör redan den som kan få stöd och skydd från socialförvaltningen. En särskild enhet/verksamhet för denna grupp skulle inte göra så stor skillnad att det motiverar de extra personalkostnader det skulle medföra.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
	tjänsteutlåtande som eget yttrande	Det socialförvaltningens och stadens befintliga verksamheter kan göra är att tydligare marknadsföra det stöd och skydd som finns och att det även riktar sig till anhöriga till kriminella.
Socialnämnd Hisingen	Avstyrker motionen Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.	Nämnden bedömer att det behov som förvaltningen ser kan tillgodoses inom de befintliga verksamheterna som redan finns tillgängliga i Göteborgs Stad.
Socialnämnd Centrum	Avstyrker motionen Yrkande från V, MP och FI. Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.	De befintliga verksamheterna uppfyller till en stor del de beskrivna behoven. Det nya uppdraget att starta en stadsövergripande särskild avhopparkeringsverksamhet (SAV) inom socialförvaltningen Centrum kommer innebära möjlighet att ta ett samlat ansvar för att målgruppens behov uppmärksammas och att tillgången till stöd och fungerande rutiner ses över. Socialtjänsten kan behöva se över sina rutiner för att säkra att skyddsbedömningar görs även för anhöriga i avhopparkörarna.
Socialnämnd Nordost	Avstyrker motionen	Den samlade bedömningen är att det stöd som efterfrågas i motionen och som framförallt avser stöd och skydd till anhöriga som lever med bekräftad hotbild, tillgodoses inom socialförvaltning Nordost. Nämnden anser emellertid att kontaktvägarna till övriga samhällsaktörer som erbjuder psykosocialt stöd för anhöriga till kriminella, kan ses över och förtydligas för att på ett bättre sätt kunna erbjudas anhöriga som kommer i kontakt med socialförvaltningen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Motionen innehåller ingen beräkning av eventuell ökad kostnad. En förstärkning av stadens stöd till anhöriga till personer i kriminalitet skulle skapa behov av antingen ökade eller en omprioritering av resurser. Remissinstanserna menar att stadens verksamheter omhändertar det behov som finns och att en förstärkning inte behövs. Det lyfts att verksamheterna kan behöva profilera tydligare även mot anhöriga för att nå målgruppen

med information om vilket stöd som finns att tillgå. En sådan insats bedöms dock rymmas inom befintlig ram för de verksamheter det berör.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Den grova organiserade brottsligheten drabbar hela samhället och bidrar såväl till generell otrygghet hos befolkningen som ett stort lidande för enskilda brottsoffer. En grupp som drabbas hårt är de anhöriga till kriminella, såsom föräldrar, partners och barn. Dessa lever och bor ihop med någon som valt att ingå i kriminella grupperingar och som därmed utsätter dem för stor oro och ibland även fara. Det är viktigt att samhället ser de anhörigas behov, inte minst för att kunna förebygga att andra familjemedlemmar, till exempel yngre syskon, också rekryteras till kriminalitet. En god förmåga att ge stöd till denna målgrupp bidrar, förutom lindring på ett personligt plan, troligtvis också till ökat förtroende för kommunala verksamheter och ökad tillit till samhället i stort.

Barn inklusive syskon, som är anhöriga, till personer med kriminell livsstil utgör en riskgrupp för psykisk och fysisk ohälsa, försämrade skolresultat, egen kriminalitet och andra svårigheter längre fram i livet. Socialtjänsten har genom sitt ansvar att verka för att barn får en trygg uppväxt och att arbeta förebyggande en viktig uppgift i att både upptäcka och stödja barn och syskon som anhöriga. Stödet handlar om att både minska riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor

1. Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet
2. Socialnämnd Sydvästs handlingar 2021-04-21 §103
3. Socialnämnd Hisingens handlingar 2021-04-20 § 110
4. Socialnämnd Centrums handlingar 2021-04-20 §119
5. Socialnämnd Nordosts handlingar 2021-04-20 § 148

Handling 2020 nr 229

Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet

Brott begås av individer, inte av släkter. Det finns en stor oro bland anhöriga till personer som rör sig i kriminella miljöer eller begår kriminella handlingar. Anhöriga som inte själva är inblandade eller delaktiga kan drabbas av exempelvis kränkningar, hot och våld. I klartext: kvinnor och barn som inte begått brott drabbas av följderna av kriminella mäns handlingar.

Behovet av skydd för anhöriga till personer som befinner sig i kriminella miljöer är aktuellt, där anhöriga hotas för att komma åt någon annan. Oskyldiga drabbas och hotas. Vittnesmål förs fram om hur svårt det varit och är att få stöd eller skydd både från Polisen men även från de kommunala verksamheter som ska se till individer.

Det är oacceptabelt att närstående som hotas av personer med stort våldskapital inte ska få tillräckligt stöd från samhället. Vi som stad, tillsammans med rättsväsendet, behöver göra det vi kan för att skydda individer som drabbas. Det skulle i förlängningen också skapa bättre förutsättningar för att fler ska våga prata om missförhållanden, vittna i brottsmål och på sikt minskad brottslighet och ökad trygghet.

Trots att socialtjänsten är vana att göra skyddsbedömningar finns idag ingen självklar instans dit anhöriga till personer i kriminalitet kan vända sig. Insatser mot våld mot kvinnor och barn arbetar primärt med våld i nära relation vilket inkluderar hedersrelaterat våld och förtryck, men har svårt att möta t.ex. en upplevd hotbild i offentligheten, eller hot från rivaliserande gäng. Det sociala arbetet mot kriminalitet och avhoppsprogram riktar sig främst mot de som vill bryta sin egen kriminalitet. Inte heller här får anhöriga det stöd och skydd de kan behöva, trots att avhopp är förenat med risker, inte bara för den enskilda mannen själv som vill lämna, utan även för anhöriga, inklusive kvinnor och barn.

Inom Göteborg Stads verksamheter finns t.ex. Stödcentrum för brottsutsatta, som fokuserar på stödjande samtal och Nätverkslaget, som fokuserar på barn och omyndig ungdom där det finns en utbredd oro. Detta är bra verksamheter, men de täcker inte in det akuta kring att leva som närstående till en vuxen man som begår återkommande kriminella handlingar, och de åtgärder som kan behövas vidtas. Vi vill utöka dessa verksamheter och ge dem fler verktyg att stödja och skydda anhöriga. Även med samverkan med andra icke-kommunala aktörer bör stärkas.

I stadsdelen Hässelby-Vällingby i Stockholm startades t.ex. 2019 ett större arbete genom Sociala insatsgruppen specifikt riktat mot anhöriga till personer i kriminalitet över 18 år. Vi ser behov av något liknande även i Göteborg, då det finns män som är en del av den grova gängkriminaliteten och som är långt ifrån att bryta med detta.

Det finns ett stort behov av skydd för anhöriga till personer som rör sig i kriminella miljöer. Det handlar om vanliga Göteborgare i en ovanlig situation, bland annat partners, barn och familjemedlemmar.

Mot bakgrund av detta föreslår Feministiskt initiativ Göteborg:

Att ge i uppdrag till Socialnämnd Sydväst, Hisingen, Centrum och Nordost att utöka och förstärka arbetet kring stöd och skydd till anhöriga till personer som rör sig i kriminella miljöer.

Stina Svensson (FI)

Teysir Subhi (FI)

Svar på remiss - Motion om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet

§ 103, N165-0041/21

Beslut

1. Socialnämnd Sydväst avstyrker motionen från Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet.
2. Socialnämnd Sydväst översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Remissen handlar om att anhöriga till personer i kriminalitet utsätts för kränkningar, hot och våld från utomstående för att komma åt den kriminelle familjemedlemmen och att socialtjänsten behöver bli bättre på att stötta och skydda dessa anhöriga.

Gruppen tillhör redan den som kan få stöd och skydd från socialförvaltningen. Vuxenenheten kan göra skyddsbedömningar även för denna grupp om ansökan om skyddat boende görs. De kan även ge adekvat stöd för att göra lägenhetsbyte eller ge information om hur samhället fungerar när någon i familjen är eller har varit föremål för insats från polis eller rättsväsende. Resursenheten Barn och Unga arbetar med stöd, bland annat till familjer som har en ung kriminell familjemedlem och kan stötta anhöriga utifrån den problematik det kan medföra. En särskild enhet/verksamhet för denna grupp skulle inte göra så stor skillnad att det motiverar de extra personalkostnader det skulle medföra.

Handlingar

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 31 mars 2021.

Yrkande från V och MP, med instämmande av FI, daterat den 21 april 2021.

Yrkanden

Christian Larsson (V) och Elias Ytterbrink (MP) yrkar bifall till yrkande från V och MP, att nämnden ska bifalla motionens förslag.

Ordförande Lena Olinder (M) yrkar bifall till förvaltningens förslag, dvs att avstyrka motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att det egna förslaget bifallits, det vill säga att nämnden avstyrker motionen.

Justering

Socialnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2021-04-21

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2021-04-21

Vid protokollet

Sekreterare

Niklas Hall

Ordförande

Lena Olinder (M)

Justerande

Christian Larsson (V)

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-03-31

Diarienummer N165-0041/21

Handläggare

Mari Levin

Telefon: 031-365 21 09

E-post: mari.levin@socialsydvast.goteborg.se

Svar på motion angående förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet

Förslag till beslut

I socialnämnd Sydväst:

1. Socialnämnd Sydväst avstyrker motionen från Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet.
2. Socialnämnd Sydväst översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.
3. Socialnämnd Sydväst förklarar paragrafen för omedelbart justerad.

Sammanfattning

Socialnämnden i Sydväst har fått en remiss från kommunstyrelsen om att socialnämnden ska förstärka sitt arbete med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet. Remissen grundar sig på en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI). Socialnämnden uppmanas att tillstyrka, avstyrka eller välja att inte ta ställning, sista svarsdatum är den 30 april 2021.

Remissen handlar om att anhöriga till personer i kriminalitet utsätts för kränkningar, hot och våld från utomstående för att komma åt den kriminelle familjemedlemmen och att socialtjänsten behöver bli bättre på att stötta och skydda dessa anhöriga.

Gruppen tillhör redan den som kan få stöd och skydd från socialförvaltningen. Vuxenheten kan göra skyddsbedömningar även för denna grupp om ansökan om skyddat boende görs. De kan även ge adekvat stöd för att göra lägenhetsbyte eller ge information om hur samhället fungerar när någon i familjen är eller har varit föremål för insats från polis eller rättsväsende. Resursenheten Barn och Unga arbetar med stöd, bland annat till familjer som har en ung kriminell familjemedlem och kan stötta anhöriga utifrån den problematik det kan medföra. En särskild enhet/verksamhet för denna grupp skulle inte göra så stor skillnad att det motiverar de extra personalkostnader det skulle medföra. Ca 25 medarbetare i förvaltningen går en utbildning i Kriminalitet som livsstil vilket ger ytterligare kompetens att arbeta med familjen till en kriminell person. I socialförvaltningen Centrum finns en stadengemensam resurs med Stödcentrum för Brottutsatta, Avhopparverksamhet och Socialsekreterare hos polisen som har kunskap i frågorna och som ger råd och stöd till alla kommuninvånare.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Skulle socialförvaltningen gå ut med tydligare information i stadsområdet om att stöd och skydd finns att ansöka om även för anhöriga till personer som vistas i kriminella miljöer är det möjligt att kostnaderna för skyddade boenden skulle öka. Det baseras då på att ansökan görs och rätten till bistånd bedöms föreligga. Detsamma gäller ansökan om hjälp med bostadsanskaffning i ett annat område eller på annan ort. Om rätten till bistånd föreligger enligt Socialtjänstlagen skulle det kunna innebära ökade kostnader i form av depositionshyror etc.

Oavsett om förvaltningen beslutar om ett specialiserat uppdrag med ansvar för stöd och skydd till anhöriga till person som rör sig i en kriminell miljö eller beslutar om en omorganisering av de resurser som finns idag skulle det kunna medföra ökade personalkostnader för förvaltningen. Detta finns inte utrymme till i nuvarande budget utan skulle kräva ytterligare ekonomiska resurser för att inte sänka kvaliteten på det som redan görs. Ansvaret mellan den stadenövergripande verksamheten och socialförvaltningen kommer att behöva tydliggöras.

Kostnader för den sökande anhöriga kan uppstå i form av ohälsa och sjukskrivning på grund av hotsituationen. Det kan leda till ökade kostnader för samhället i form av försörjningsstöd eller sjukpenning. Risken för den här situationen finns både om socialförvaltningen beviljar bistånd i form av skyddat boende eller annat boende eller om socialförvaltningen inte beviljar bistånd i form a boende i någon form. Om det finns barn i familjen kan dessa påverkas negativt och få en försämrad skolgång och därmed sämre möjligheter att få ett arbete kunna försörja sig när de är vuxna.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Att stötta anhöriga till kriminella bör även ha en positiv inverkan på de barn som lever i samma familj. Om en eller båda föräldrarna får stöd att förstå familjens situation och känna sig trygga med att det finns hjälp att få från kommunen kan det ge en positiv utveckling för hela familjen. Att få stöd i att flytta till annat område eller annan stad kan också påverka barnen positivt om det medför att de inte utsätts för påtryckningar att själva delta i kriminalitet eller om de känner sig tryggare i ett nytt sammanhang där ingen känner dem eller deras familj.

För den vuxna anhöriga som inte är kriminell kan stöd att förstå vad som händer när polis och rättsväsende ingriper ge positiva effekter genom att de kan känna sig lugnare om de vet vad som händer deras kriminelle familjemedlem. Det kan också ge en positiv effekt om de får stöd att polisanmäla om de känner sig hotade eller utsatta av någon som vill åt en annan familjemedlem.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 14 april 2021.

Bilagor

1. Handling 2020 nr 229

Ärendet

Socialnämnden Sydväst ska svara på en remiss om att Göteborgs fyra socialnämnder ska utöka och förstärka arbetet kring stöd och skydd till anhöriga till personer som rör sig i kriminella miljöer. Remissen grundar sig på en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI). Socialnämnden uppmanas tillstyrka, avstyrka eller välja att inte ta ställning. Sista svarsdatum är 30 april 2021.

Beskrivning av ärendet

Socialnämnden Sydväst har fått en remiss från kommunstyrelsen om att de fyra socialnämnderna ska utöka och förstärka sitt arbete kring stöd och skydd till anhöriga till person som rör sig i kriminella miljöer.

Det är främst stöd och skydd då anhöriga utsätts för påtryckningar, hot eller våld från annan, utanför familjen, som behöver bli bättre enligt författarna till motionen.

Bakgrund

Anhöriga, som inte själva är kriminella, kan drabbas av påtryckningar, kränkningar, hot och våld, från någon annan som vill ha tag i deras familjemedlem, den familjemedlem som rör sig i kriminella miljöer. Det finns, enligt motionen, vittnesmål om att det har varit svårt att få stöd och skydd från både polisen och kommunens verksamheter då någon varit i sådan situation. De här hoten och våldet skiljer sig från våld i nära relationer då det kan utövas av icke närstående personer. Det är ibland anonyma hot och påtryckningar från en tredje part som vill ha tag i en annan familjemedlem än den som utsätts för påtryckningarna och hoten.

Finns behov av att utöka och förstärka arbetet kring stöd och skydd till anhöriga till personer som rör sig i kriminella miljöer i stadsområde Sydväst?

Socialförvaltningen Sydväst erbjuder redan idag stöd till den som blivit utsatt för kränkningar, hot och våld, både genom sin Vuxenheten och genom sin Resursenheten Barn och Unga. Detta stöd ges oavsett vem som orsakar kränkningarna, hoten eller våldet. Resursenheten har en Föräldratelefon dit föräldrar kan ringa även med dessa frågor. Den som ringer kan vara anonym och erbjuds upp till fem stödsamtal i alla frågor som rör föräldraskap. Ingen av enheterna känner dock igen frågeställningen i motionen. De har i princip inte stött på någon som berättat om att de är utsatta av någon utanför familjen som vill komma åt en familjemedlem som är kriminell och att de därför är rädda eller känner sig hotade.

Socialförvaltningen Sydväst erbjuder akut hjälp med jourboende om någon tillfälligt inte kan bo i sin bostad på grund av hot och våld. Om en person eller familj känner sig otrygga i sin bostad kan de via Vuxenheten få stöd och information om hur de gör för att byta lägenhet. Stöd i kontakten med hyresvärderna för att hjälpa till att beskriva situationen och behovet ges också i nuvarande verksamhet. I arbetet med barnfamiljer, som görs av Resursenheten Barn och Unga, ges stöd och råd hur en familj kan tänka och göra om de känner sig otrygga på grund av att någon i familjen rör sig i kriminella miljöer.

Staden beslutade vid organisationsförändringen som trädde i kraft 1 januari 2021 att de specialiserade verksamheter staden har i form av Stödcentrum för Brottutsatta, Avhopparverksamheten, Socialsekreterare hos polisen skulle ligga i socialförvaltningen Centrum. Anhöriga som är i kontakt med socialförvaltningen Sydväst får vid behov

information om dessa specialiserade verksamheter och hjälp att kontakta dem om det behövs.

Skulle en person eller familj blivit utsatt för grovt våld i form av till exempel skjutning in i lägenheten finns redan en överenskommelse mellan socialtjänsten, Fastighetskontorets Boendeenhet och AB Framtiden om att ordna ett byte av lägenhet och erbjuda ett kommunalt kontrakt i en annan del av staden. I dessa extremfall erbjuds denna hjälp vid sidan av det vanliga förfarandet för att få ett kommunalt kontrakt. I dessa fall är även polisen inkopplad.

Att leva som anhörig till en person som rör sig i kriminella miljöer kan skapa känslor av både skuld, skam och rädsla. Det kan vara så att en förälder är rädd att andra, yngre barn i familjen ska bli föremål för utredning och eventuellt omhändertagande av socialtjänsten. Familjer vet inte heller alltid att hjälp finns för den som vill komma bort från gängkriminalitet. Skulle socialförvaltningen erbjuda anhöriga en tydlig möjlighet att anonymt eller öppet få råd och stöd i den uppkomna situationen skulle kanske fler höra av sig. Om den anhöriga känner förtroende för socialförvaltningens personal kan den anhöriga öppna upp för att familjen tar emot hjälp som kan leda till yngre barn fångas upp och styrs bort från kriminalitet. Detta bör kunna ske utan att socialförvaltningen ska behöva gå in och omhänderta barn i familjen. Det kan också ge en möjlighet att stärka den anhöriga att sluta möjliggöra för den kriminella familjemedlemmen att fortsätta med kriminalitet. Det kan bli en väg in för samhället att stötta den kriminelle att sluta.

Verksamheten i Stockholm

I remissen nämns en verksamhet i stadsdelen Hässelby-Vällingby i Stockholm. Det är en verksamhet som kallas Sociala Insatsgruppen (SIG) Anhörig. De jobbar med råd och stöd utifrån ett strukturerat samtalsmaterial och arbetet grundar sig inte i några insatser eller biståndsbedömningar. De jobbar uppsökande och det är helt frivilligt att delta. Deltagarna kan vara anonyma om de vill. Målet för verksamheten är att anhöriga ska må bättre, få information om hur samhället fungerar, hjälpa till i kontakt med socialtjänsten om ansökan om bistånd behöver göras, få kontakt med den kriminella anhöriga för att berätta om möjligheterna att sluta med kriminalitet och vara brygga till SIG Vuxen.

Förvaltningens bedömning

Socialförvaltningen avstyrker förslaget att förstärka arbetet med stöd och skydd till anhöriga till personer som rör sig i kriminella miljöer. Den verksamhet som finns i socialförvaltningen tillsammans med stadengemensamma resurser bedöms vara tillräcklig. Bedömningen är att ingen ytterligare verksamhet behövs. Det socialförvaltningens och stadens befintliga verksamheter kan göra är att tydligare marknadsföra det stöd och skydd som finns och att det även riktar sig till anhöriga till kriminella. Detta kan göras inom befintliga verksamheter. Socialförvaltningen håller också på att genomföra en utbildningsinsats under 2021 för ca 25 medarbetare kallad "Kriminalitet som livsstil". Denna kompetenshöjning kommer medföra en ökad kunskap och bättre förmåga hos medarbetarna att se och stötta även anhöriga.

Beslutet ska skickas till:

Kommunstyrelsen.

Lotta Wikström
Avdelningschef

Christina Eide
Förvaltningsdirektör

§110 N166-0145/21

Nämndsremiss och begäran om yttrande avseende förstärkt stöd och skydd till anhöriga till personer i kriminalitet (dnr 0145/21)

Beslut

1. Socialnämnden Hisingen avstyrker motionen förstärkt stöd och skydd till anhöriga till personer i kriminalitet.
2. Socialnämnden Hisingen översänder föreliggande tjänsteutlåtande som eget yttrande till stadsledningskontoret.
3. Socialnämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Ärende

FI har i en motion till kommunfullmäktige föreslagit att arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet ska förstärkas. Motionen beskriver att man vill ge de anhöriga utökade möjligheter till stöd och skydd och att man vill utöka de verksamheter som redan finns inom Göteborgs Stad och som arbetar med målgruppen. Motionen har skickats till socialnämnd Hisingen för remissyttrande.

Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 21 april 2021.

Handling

1. Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet

Protokollsutdrag skickas till

Expediering sker till Stadsledningskontoret.

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2021-04-20

Dag för justering

2021-04-20

Vid protokollet

Sekreterare

Tea Aracic

Ordförande

Simona Mohamsson (L)

Justerande

Sara Carlsson Hägglund (V)

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-03-16

Diarienummer N166-0145/21

Handläggare

Theres Carlsson

Telefon: 031-365 00 00

E-post: theres.carlsson@socialhisingen.goteborg.se

Nämndremiss och begäran om yttrande avseende förstärkt stöd och skydd till anhöriga till personer i kriminalitet (dnr 0145/21)

Förslag till beslut

1. Socialnämnden Hisingen avstyrker motionen förstärkt stöd och skydd till anhöriga till personer i kriminalitet.
2. Socialnämnden Hisingen överlämnar föreliggande tjänsteutlåtande som eget yttrande till stadsledningskontoret.
3. Socialnämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Från stadsledningskontoret har en begäran om yttrande inkommit till socialnämnden Hisingen med anledning av en motion från FI angående att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet.

Motionärerna menar att anhöriga till personer i kriminalitet har ett behov av skydd, och att socialtjänsten mer tydligt ska rikta sig till denna målgrupp med stöd och hjälp. De vill också utöka de befintliga verksamheter som finns i Göteborgs Stad som erbjuder stöd och hjälp till anhöriga till personer i kriminalitet.

Enligt socialtjänstlagen är socialnämnderna skyldiga att verka för brottsutsatta och utifrån detta erbjuder socialtjänsten det stöd och den hjälp som anhöriga till personer i kriminalitet har rätt till. Göteborgs Stad har också staden övergripande verksamheter som riktar sig mot denna målgrupp. Dessa verksamheter erbjuder bland annat stödsamtal. Ytterligare stöd och hjälp riktat mot anhöriga till personer i kriminalitet bedömer socialförvaltning Hisingen inte att det finns ett behov av.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningens förslag är att avstyrka motionen och utifrån detta skulle det inte bli några ekonomiska konsekvenser.

Om ett förstärkt stöd och skydd däremot ska tillsättas behöver förvaltningen utreda vidare hur man bäst implementerar detta, i vilket fall man också behöver klarlägga vilka ytterligare resurser förvaltningen skulle behöva då förslaget i motionen inte ryms inom den tilldelade budgeten.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Stöd- och krissamtal till anhöriga till personer i kriminalitet handlar om att den anhöriga stöttas i sin egen psykiska hälsa. Detta kan hjälpa den anhörige att orka med vardagen vilket i sin tur möjligtvis kan hjälpa de anhöriga att motivera den kriminelle att lämna det kriminella livet.

Om anhöriga till personer i kriminalitet bedöms ha ett behov av skydd ska detta erbjudas, då de anhöriga annars kan hamna i fara.

Det finns i dagsläget ingen lokal eller nationell statistik kring hur stor målgruppen anhöriga till personer i kriminalitet är, än mindre hur många av dessa som anser sig vara i behov av stöd och hjälp. Därför behöver vi begagna oss av verksamheternas erfarenheter och bedömningar när vi uppskattar behovet av stöd och hjälp till denna grupp, och socialförvaltning Hisingen bedömer att det behov som finns av ovannämnda stöd- och hjälpinsatser tillgodoses av Göteborgs Stads befintliga verksamheter och att ett förstärkt arbete med detta inte skulle öka antalet anhöriga som söker stöd och hjälp.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp den 13 april.

Bilagor

1. Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet

Ärendet

FI har i en motion till kommunfullmäktige föreslagit att arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet ska förstärkas. Motionen beskriver att man vill ge de anhöriga utökade möjligheter till stöd och skydd och att man vill utöka de verksamheter som redan finns inom Göteborgs Stad och som arbetar med målgruppen. Motionen har skickats till socialnämnd Hisingen för remissyttrande.

Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 21 april 2021.

Beskrivning av ärendet

Innehållet i motionen

I motionen anges att ”behovet av skydd för anhöriga till personer som befinner sig i kriminella miljöer är aktuellt, där anhöriga hotas för att komma åt någon annan”. Man skriver även att ”vittnesmål förs fram om hur svårt det varit och är att få stöd eller skydd både från polisen samt från de kommunala verksamheter som ska se till individer”. Motionärernas bild är att verksamheterna som riktar sig mot denna målgrupp, så som Stödcentrum för brottsutsatta och Nätverkslaget, är bra verksamheter, men de täcker inte in det akuta kring att leva som närstående till en vuxen man som begår återkommande kriminella handlingar, och de åtgärder som kan behövas vidtas”. I förslaget så anges att man vill utöka dessa verksamheter och man nämner även att man ser ett behov av att inrätta ett liknande arbetssätt som den sociala insatsgruppen i stadsdelen Hässelby-Vällingby i Stockholms Stad arbetar utefter.

Sociala insatsgruppen i stadsdelen Hässelby-Vällingby i Stockholms Stad

Motionärerna nämner den sociala insatsgruppen i stadsdelen Hässelby-Vällingby i Stockholm som ett gott exempel på hur vi i Göteborg skulle kunna arbeta. De bedriver uppsökande verksamhet och erbjuder enskilda stödsamtal samt gruppcirklar där anhöriga kan prata med andra som är i samma situation. De informerar även om socialtjänsten, rättsprocessen och vilken hjälp man kan få.

Informationsinhämtning från polis

Vid hot och våld, och vid behov av skydd, är polisen den tydligaste instansen dit man kan vända sig för att få hjälp. Polisen ser däremot väldigt få anhöriga till personer i kriminalitet som söker hjälp hos dem. I de få fall de har kännedom om har det handlat om att man som anhörig sökt hjälp för att kunna flytta till ett nytt boende. Varje fall måste bedömas individuellt utifrån risk- och hotbild och oftast uppskattas inte hotbilden vara så pass allvarlig att de anhöriga måste flyttas, utan den upplevda oron är större än den faktiska hotbilden.

Socialtjänstens tillgängliga stöd och hjälp

Om man anser sig vara i behov av stöd och hjälp kan man alltid inkomma med en ansökan till socialtjänsten. Efter inkommen ansökan bedöms i varje enskilt fall om man är berättigad till detta. Till socialnämndernas uppgifter hör, enligt 5 kap. 11 § första stycket socialtjänstlagen (2001:53), att verka för att den som utsatts för brott får stöd och hjälp. När socialtjänsten beviljar bistånd till en anhörig till någon i kriminalitet är detta grundat på att den anhörige bedöms tillhöra denna målgrupp. Denne ingår då i socialtjänstens ansvar och har utifrån denna grund rätt till stöd och hjälp.

Erfarenheterna från socialtjänst Hisingen är att det är ovanligt att en person ansöker hos socialtjänsten utifrån denna problematik, och det bedöms utgöra en mycket liten målgrupp (efter inhämtande av uppgifter från medarbetare på Avdelning Vuxen samt Avdelning Barn och unga Resurs). I de fåtal fall en anhörig till en person i kriminalitet har sökt stöd är det främst för att man har velat ha hjälp med att flytta till en annan bostad än sin befintliga utifrån att det finns en hotbild. Socialtjänsten och polisen har därmed samma bild av vad det är för typ av stöd den anhörige vanligtvis söker i denna situation. När det gäller den här typen av ärenden har det alltså blivit en boendefråga hos socialtjänsten. När en person inkommer med en ansökan till socialtjänsten utifrån att denne upplever att denne behöver skydd så efterfrågar socialsekreteraren samtycke till att kontakta polis för att ta reda på polisens bedömda hotbild gällande personen. Bedömer polisen att hotbilden är tillräckligt allvarlig kan olika insatser beviljas beroende på den anhöriges livssituation, till exempel boende. Socialtjänsten får inte enligt lag utreda tredje part, vilket innebär att socialtjänsten inte kan utreda andras förehavanden än den som ansöker. Socialtjänsten måste därför tillämpa polisens bedömning gällande hotbild. Därutöver ges rådgivning och vid behov hänvisning till andra instanser, så som Stödcentrum för brottsutsatta, Brottsofferjouren eller andra myndigheter.

Den sociala insatsgruppen (SIG) arbetar med och har i viss mån kontakt med anhöriga till personer i kriminalitet. I den sociala insatsgruppen finns flera myndigheter med, bland andra polis, men det är socialtjänsten som ansvarar för samarbetet och kontaktar de som behöver vara delaktiga. De arbetar med att ge stöd till personer i kriminalitet som är 18–25 år, och vid behov så har man också kontakt med dennes anhöriga när det finns samtycke. Inom socialförvaltning Hisingen finns 3 så kallade SIG-koordinatorer som totalt arbetar med en tjänsteomfattning på 250%. I de ärenden som den sociala insatsgruppen arbetar med är det endast ett fåtal anhöriga som är involverade och som SIG-koordinatorerna har kontakt med.

Som anhörig till en person i kriminalitet kan man även vända sig till Stödcentrum för brottsutsatta som är staden övergripande samtalsmottagning som erbjuder stöd- och krissamtal. Man kan vara anonym i sin kontakt med Stödcentrum för brottsutsatta och det är även gratis. Man kan också vända sig till Brottsofferjouren som är en ideell organisation som arbetar på liknande sätt som Stödcentrum för brottsutsatta.

Förvaltningens bedömning

Socialförvaltning Hisingen har i sin samlade bedömning inte i sina verksamheter kunnat se ett behov av att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet. Förvaltningen bedömer att det behov som förvaltningen ser kan tillgodoses inom de befintliga verksamheter som redan finns tillgängliga i Göteborgs Stad. Det finns olika instanser dit anhöriga till personer i kriminalitet kan vända sig för att få stöd och hjälp och dessa bedöms vara tillräckliga.

Christina Alvelin

Karita Saapunki Björk

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef

§ 119 Svar på remiss - Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet

N164-0040/21

Socialförvaltningen Centrum har 2021-03-23 upprättat ett tjänsteutlåtande i rubricerat ärende.

Yrkanden

Masoud Vatankhah (FI), Ulf Carlsson och Jennifer Merelaid Hankins (V) yrkar bifall till yrkande (V),(MP),(FI). Se bilaga 13 till protokollet.

Kristina Bergman Alme (L) yrkar med stöd av (M) bifall till förvaltningens förslag.

Agneta Kjaerbeck (SD) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Claes Söderling (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Mariette Höij Risberg (D) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande Nina Miskovsky (M) ställer förvaltningens förslag mot yrkandet från (V), (MP),(FI) och finner att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

Omröstning begärs.

Omröstning

Ja avser bifall till förvaltningens förslag.

Nej avser bifall till yrkandet från (V), (MP), (FI).

Åtta ledamöter röstar Ja: Lisen Kindbom (S), Per Holm (D), Kristina Bergman Alme (L), Claes Söderling (S), Tobias Björk (M), Mariette Höij Risberg (D), Agneta Kjaerbeck (SD) och Nina Miskovsky (M).

Tre ledamöter röstar Nej: Jennifer Merelaid Hankins (V), Ulf Carlsson (MP), Masoud Vatankhah (FI).

Ordförande Nina Miskovsky (M) finner därmed att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2021-04-20

Beslut

Socialnämnden Centrum avstyrker motionens förslag med hänvisning till vad som framgår i förvaltningens bedömning.

Socialnämnden Centrum översänder socialförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till stadsledningskontoret.

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Reservationer

Jennifer Merelaid Hankins (V), Ulf Carlsson (MP) och Masoud Vatankhah (FI) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Dag för justering

2021-04-20

Vid protokollet

Sekreterare

Lovisa Varenius

Ordförande

Nina Miskovsky

Justerande

Masoud Vatankhah

Socialnämnd Centrum

Yrkande

2021-04-20. (Fi, V, Mp)

Ärende nr 16

Yrkande angående – Svar på remiss angående motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet.

Förslag till beslut

I nämnden:

- Socialnämnden Centrum tillstyrker motionens förslag
- Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Yrkandet

Vi, Fi, V och MP vill att nämnden tillstyrker motionens förslag. Vi menar att av genomgången i tjänsteutlåtandet framgår att existerande rutiner och verksamhet som finns inte fullt ut täcker motionens förslag, som går ut på att stärka anhöriga till personer i kriminalitet.

Motionen vill att anhöriga till kriminella skall få stöd, helt oaktat arbete med den kriminella personen. Det är inte en del av avhopparverksamheten, utan ett socialt stöd för personer som drabbas av brott, direkt eller indirekt, genom att vara anhörig till någon i kriminalitet.

I Hässelby-Vällingby i Stockholm har Sociala Insatsgruppen under 2020 inrättat en ny grupp för Anhörigstöd, och påbörjat arbete med både enskilda samtal och gruppsamtal.

Startskottet var ett möte på Folkets Hus den 25 oktober 2020, där Carro Sinisalo, känd från Alexandra Pascalidou's bok "Mammor", berättar om hennes upplevelse av vara anhörig till två söner som blev offer i en skjutning.

Vi menar att det är en enkel väg att införa motionens förslag även i Göteborg. Så här beskrivs verksamheten i Socialnämnd Sydvästs remissvar på motionen:

Verksamheten i Stockholm

I remissen nämns en verksamhet i stadsdelen Hässelby-Vällingby i Stockholm. Det är en verksamhet som kallas Sociala Insatsgruppen (SIG) Anhörig. De jobbar med råd och stöd utifrån ett strukturerat samtalsmaterial och arbetet grundar sig inte i några insatser eller biståndsbedömningar. De jobbar uppsökande och det är helt frivilligt att delta. Deltagarna kan vara anonyma om de vill. Målet för verksamheten är att anhöriga ska må bättre, få information om hur samhället fungerar, hjälpa till i kontakt med socialtjänsten om ansökan om bistånd behöver göras, få kontakt med den kriminella anhöriga för att berätta om möjligheterna att sluta med kriminalitet och vara brygga till SIG Vuxen.

Att införa specifikt arbete riktat mot anhöriga inom Sociala Insatsgrupper tar inte bort behovet av existerande stödåtgärder och skyddsbedömningar, men skapar en enklare väg in till dem. Inte heller behöver det leda till ökade kostnader, utan är ett förändrat arbetssätt där mer stöd riktas till de anhöriga.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-03-23

Diarienummer N164-0040/21

Handläggare

Marie Larsson, Lisa Nadén

Avdelningen Stadsövergripande uppdrag barn, familj
och trygghet

Telefon: 031-367 90 16, 031- 367 90 21

E-post: marie.larsson@socialcentrum.goteborg.se

Svar på remiss angående motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet

Förslag till beslut

Socialnämnden Centrum avstyrker motionens förslag med hänvisning till vad som framgår i förvaltningens bedömning.

Socialnämnden Centrum översänder socialförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till stadsledningskontoret.

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Socialnämnden Centrum har fått en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ge de fyra socialnämnderna i uppdrag att utöka och förstärka arbetet kring stöd och skydd till anhöriga personer som rör sig i kriminella miljöer. Motionen har skickats för yttrande till de fyra socialnämnderna. Bakgrunden är att anhöriga till personer med kriminell livsstil kan behöva samhällets stöd och skydd för egen del.

Inom socialförvaltningen Centrum finns verksamheter som möter anhöriga till personer med kriminell livsstil. Verksamheterna har ett stadsövergripande uppdrag och vänder sig till invånare i hela staden. Förvaltningen bedömer att de befintliga verksamheterna uppfyller en stor del av de beskrivna behoven. Det nya uppdraget att starta en stadsövergripande särskild avhopparverksamhet (SAV) inom socialförvaltningen Centrum kommer ge möjlighet att ta ett samlat ansvar för att målgruppens behov uppmärksammas och att tillgången till stöd och fungerande rutiner ses över. Det finns också ett antal åtgärder som förvaltningarna kan genomföra inom ramen för de uppdrag som man redan har. Detta gäller både socialtjänstens myndighetsutövning och stödverksamhet. Förvaltningen avstyrker därför motionen om utökning och förstärkning riktad till målgruppen specifikt.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att ge stöd till anhöriga till personer med kriminell livsstil kan förhindra mer omfattande problem, särskilt när de anhöriga är minderåriga barn och syskon. Att arbeta förebyggande och med tidiga insatser kan många gånger betraktas som en

samhällsekonomisk investering. När personer med sociala problem får hjälp i ett tidigt skede kan mer omfattande problem motverkas och med det minskat lidande för individen, men också minskat behov av omfattande, och kostsamma, insatser längre fram.

Det gäller dock samma i det här fallet, som i övrigt när man vill utöka förebyggande insatser, det vill säga att utökad och förstärkt verksamhet för med sig ökade kostnader i ett inledningskede, vilket behöver finansieras av antingen utökade resurser eller omprioritering av befintliga. De långsiktiga samhällsekonomiska vinsterna uppstår oftast inte förrän ett antal år senare och det är inte heller alltid kommunernas kostnader som minskar mest.

Motionen innehåller ingen analys eller beskrivning av vilka ekonomiska konsekvenser förslaget skulle få för socialnämnderna, ej eller hur en finansiering skulle se ut.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Utöver att det kan finnas samhällsekonomiska vinster att arbeta förebyggande, är det också betydelsefullt ur ett socialt perspektiv. Förebyggande arbete och tidiga insatser kan förhindra sociala problem och motverka mänskligt lidande längre fram.

Barn inklusive syskon, som är anhöriga, till personer med kriminell livsstil utgör en riskgrupp för psykisk och fysisk ohälsa, försämrade skolresultat, egen kriminalitet och andra svårigheter längre fram i livet. Socialtjänsten har genom sitt ansvar att verka för att barn får en trygg uppväxt och att arbeta förebyggande en viktig uppgift i att både upptäcka och stödja barn och syskon som anhöriga. Stödet handlar om att både minska riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer.

Samverkan

Samverkan har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2021-04-13.

Bilagor

1. Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet

Ärendet

Socialnämnden Centrum har att yttra sig om en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ge de fyra socialnämnderna i uppdrag att utöka och förstärka arbetet kring stöd och skydd till anhöriga till personer som rör sig i kriminella miljöer. Motionen har skickats för yttrande till de fyra socialnämnderna. Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 30 april 2021.

Beskrivning av ärendet

Med utgångspunkt i att anhöriga till personer som rör sig i kriminella miljöer eller begår kriminella handlingar, kan behöva samhällets stöd och skydd föreslår motionärerna att socialnämnderna ska utöka och förstärka arbetet för målgruppen.

I motionen lyfts att behov av insatser riktade till anhöriga till personer i kriminalitet är aktuellt, då det finns en oro hos målgruppen, som också oskyldigt kan drabbas av kränkningar, hot och våld. Motionärerna hänvisar till vittnesmål om svårigheter att få stöd och skydd från såväl polis som kommunal verksamhet.

Motionärerna hänvisar till ett arbete i Stockholms Stad som riktar sig specifikt till anhöriga till personer i kriminalitet. I Göteborgs Stad finns ett antal verksamheter som idag vänder sig till personer utsatta för brott och till vittnen, bland annat Stödcentrum för brottsutsatta.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen avstyrker förslaget att utöka och förstärka arbetet kring stöd och skydd till anhöriga till personer som rör sig i kriminella miljöer med hänvisning till att befintliga verksamheter och det nya uppdraget om särskild avhopparverksamhet (SAV) inom förvaltningen bedöms uppfylla kunna behoven i tillräcklig omfattning.

Förvaltningen delar bedömningen att det är viktigt att anhöriga till personer med kriminell livsstil kan få stöd. Vi ser också att det finns områden som vi kan där vi kan förtydliga och förbättra så att fler anhöriga kan hitta och få del av stöd och hjälp.

Att vara anhörig till personer med kriminell livsstil kan vara belastande och medföra en riskutsatthet. Anhöriga kan därmed vara i behov av insatser för egen del. Hur stödbehovet ser ut är individuellt och kan variera, men såväl råd och stöd som mer omfattande biståndsbedömda insatser kan vara aktuellt. Socialtjänsten kan behöva se över sina rutiner för att säkra att skyddsbedömningar görs även för anhöriga i avhopparärenden.

Insatser till barn och syskon till personer i kriminalitet kan också vara förbyggande och förhindra att de utvecklar egna sociala problem längre fram, däribland egen kriminalitet. Att vara anhörig till personer i kriminalitet är ofta förknippat med rädsla och skam, varför det kan vara svårt att be om stöd och hjälp. Inte sällan är anhöriga också brottsutsatta.

Socialtjänsten har ett särskilt ansvar att, inom ramen för sitt uppdrag att erbjuda service, råd och stöd, till exempelvis barn, unga och brottsutsatta. Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har också rätt att söka bistånd av socialnämnden för sin försörjning och livsföring i övrigt, exempelvis behov av skydd.

I Göteborgs Stad finns en rad verksamheter som möter anhöriga till personer med kriminell livsstil. Inom socialförvaltningen Centrum finns stadsövergripande verksamheter, dit invånare i hela staden kan vända sig:

- Stödcentrum för brottsutsatta erbjuder samtalsstöd till personer utsatta för brott, samt deras anhöriga, samt vittnen. Man har också möjlighet att ge stöd till anhöriga till personer som är eller har varit inblandade i allvarliga brott.
- Föräldratelefon, dit föräldrar och anhöriga till unga och unga vuxna, kan vända sig för rådgivning, stöd och hänvisning till socialtjänst eller annan verksamhet inom staden.
- Socialsekreterare i samverkan med Polismyndigheten ger stöd till anhöriga som har kontakt med polis med anledning av brott eller brottsmisstanke.
- VBE-Lots ger råd, stöd och hänvisning när anhörig är orolig för att en person är på väg in i eller vill lämna någon form av slutna grupper eller våldsbejakande miljöer.
- Medlingsverksamheten arbetar med både gärningspersoner och brottsutsatta genom medling och konflikthantering.
- SIG, sociala insatsgrupper, är ett arbetssätt som avser samverkan mellan olika myndigheter kring unga vuxna som vill lämna en kriminell livsstil. SIG-samordnare ger också stöd till anhöriga.
- Barnahus ger stöd till anhöriga samt lots till att få skydd, när det gäller situationer då barn har varit misstänkta ha varit utsatta för brott.

Förvaltningen delar motionärernas bedömning om vikten av att anhöriga till personer med kriminell livsstil kan få de insatser som de är i behov av. Vi ser att vi inom ramen för nuvarande verksamheter ger stöd till målgruppen, men att vi också kan utveckla stödet genom det nya avhopparruppdraget kan vidta åtgärder för att förbättra stödet.

Förvaltningen kan öka tillgängligheten till stöd genom att tydliggöra befintliga verksamheters uppdrag avseende stöd till anhöriga till personer i kriminalitet. Det är viktigt att förvaltningen tydligt kommunicerar vilket stöd som finns att tillgå, till såväl invånare som stadsområdenas socialtjänst och samverkande myndigheter och har aktiv samverkan med andra aktörer som möter målgruppen. På så sätt ökar vetskapen om vilket stöd som finns att få, andra kan hänvisa till oss i större utsträckning och fler personer i behov kan på så sätt få hjälp. Det kan också finnas behov av att ytterligare stärka kompetensen för att än bättre möta målgruppen.

När det gäller att utreda och besluta om mer omfattande insatser, till exempel när det finns ett skyddsbehov, behov av tillfälligt boende eller tillfällig försörjning, är det vår myndighetsutövande socialtjänst som ansvarar. Där kan förvaltningen behöva förtydliga anhörigas rätt till bistånd till skydd och stöd, liksom att upprätta tydligare rutiner för hantering av dessa ärenden.

Likaväl som anhöriga kan behöva stöd för egen del, kan anhöriga spela en viktig roll för personer som vill lämna kriminell gruppering, nätverk eller organiserad brottslighet. Familjerelationer och det personliga sociala nätverkets uthållighet och stöd, kan ha en positiv påverkan på människors motivation att söka hjälp att lämna en kriminell livsstil.

Ett sätt att tydliggöra ansvaret och stärka stödet kan vara att definiera anhöriga som en viktig målgrupp i Göteborgs Stads riktlinje för arbete med avhoppare.

Socialförvaltningen Centrum

Michael Ivarson
Förvaltningsdirektör

Yttrande avseende Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet

§ 148, N163-0078/21

Ärendet

Socialnämnden Nordost har mottagit en remiss från stadsledningskontoret som grundar sig på en motion från Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet.

Handling

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2021-03-18.

Yrkanden

Frida Tånghag (V) och Joel Abrahamsson (MP) yrkar bifall till motionens intentioner.

Johan Fält (M) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på de båda yrkandena och finner att Socialnämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Beslut

Socialnämnden Nordost avstyrker motionen om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet.

Förvaltningens samlade bedömning är att det stöd som efterfrågas i motionen av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) och som framförallt avser stöd och skydd till anhöriga som lever med bekräftad hotbild, tillgodoses inom socialförvaltning Nordost.

Förvaltningen anser emellertid att kontaktvägarna till övriga samhällsaktörer som erbjuder psykosocialt stöd för anhöriga till kriminella, kan ses över och förtydligas för att på ett bättre sätt kunna erbjudas anhöriga som kommer i kontakt med socialförvaltningen.

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2021-04-20

Expedieras

Stadsledningskontoret

Dag för justering

2021-04-26

Vid protokollet

Sekreterare

Annika Funkqvist

Ordförande

Johan Fält

Justerande

Frida Tånghag

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-03-18

Diarienummer N163-0078/21

Handläggare

Lisa Pedersen

Telefon: 031-365

E-post: lisa.pedersen@socialnordost.goteborg.se

Yttrande avseende Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet

Förslag till beslut

Socialnämnden Nordost avstyrker motionen om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet.

Förvaltningens samlade bedömning är att det stöd som efterfrågas i motionen av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) och som framförallt avser stöd och skydd till anhöriga som lever med bekräftad hotbild, tillgodoses inom socialförvaltning Nordost.

Förvaltningen anser emellertid att kontaktvägarna till övriga samhällsaktörer som erbjuder psykosocialt stöd för anhöriga till kriminella, kan ses över och förtydligas för att på ett bättre sätt kunna erbjudas anhöriga som kommer i kontakt med socialförvaltningen.

Ärendet

Socialnämnden Nordost har mottagit en remiss från stadsledningskontoret som grundar sig på en motion från Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet. Socialnämnden har ombetts att lämna yttrande senast den 30 april 2021.

Sammanfattning

I situationer med konstaterad hotbild mot anhöriga finns rutiner inom förvaltningen för att tillhandahålla skydd. Under de senaste åren har de två sammanlagda förvaltningarna Angered och Östra Göteborg på olika sätt utvecklat förmåga att omhänderta dessa ärenden där flera delar av förvaltningens resurser utnyttjas, såsom de särskilt utpekade funktionerna inom den myndighetsutövande vuxenenheten, SIG-samordnare (särskild insatsgrupp för personer som vill lämna kriminell livsstil) och koordinatörer inom trygghetssamordningen.

Det finns således goda förutsättningar inom förvaltningen att möta målgruppen anhöriga som har en hotbild och förvaltningens bedömning är att dessa ärenden får ett bra omhändertagande.

För den grupp av anhöriga som inte har en konstaterad hotbild men ändå ett generellt behov av psykosocialt stöd är rutinerna inte lika utvecklade. Oftast hänvisas de anhöriga till kriminella, liksom andra anhöriga, till resurser utanför förvaltningen. Dock har anhörigstödet när det gäller kriminalitet inte lika utarbetade kontaktvägar som annan typ

av anhörigstöd. Inom civilsamhället finns till exempel ett flertal etablerade organisationer för anhörigstöd avseende missbruk och funktionshinder, samtidigt som det inte är lika lätt att hitta organisationer för anhöriga till kriminella.

Sammanfattningsvis är förvaltningens samlade bedömning är att det stöd som efterfrågas i motionen av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) och som framförallt avser stöd och skydd till anhöriga som har en hotbild, tillgodoses inom socialförvaltning Nordost. Förvaltningen anser emellertid att kontaktvägarna till övriga samhällsaktörer som ger stöd till anhöriga till kriminella kan ses över och förtydligas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att ge skydd till anhöriga som har en konstaterad hotbild från kriminella kan innebära kostnader, till exempel för skyddade boenden. Förvaltningens bedömning är emellertid att denna klientgrupp är relativt liten och inte heller har ökat i nämnvärd omfattning under de senaste åren.

Skydd och stöd som erbjuds anhöriga till kriminella kan också betraktas som förebyggande insatser som dels motverkar ohälsa och otrygghet hos den enskilde, men även kan bidra till att personer som lever i kriminalitet motiveras att lämna när deras familjemedlemmar för hjälp och stöd. Detta kan minska samhällskostnaderna på sikt.

Om motionen bifalles är det angeläget att Kommunfullmäktige avsätter särskilda medel till berörda förvaltningar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Den grova organiserade brottsligheten drabbar hela samhället och bidrar såväl till generell otrygghet hos befolkningen som ett stort lidande för enskilda brottsoffer. En grupp som också drabbas hårt är de anhöriga till kriminella, såsom föräldrar, partners och barn. Dessa lever och bor ihop med någon som valt att ingå i kriminella grupperingar och som därmed utsätter dem för stor oro och ibland även fara. Det är viktigt att samhället ser de anhörigas behov, inte minst för att kunna förebygga att andra familjemedlemmar, t.ex. yngre syskon, också rekryteras till kriminalitet. En god förmåga att ge stöd till denna målgrupp bidrar, förutom lindring på ett personligt plan, troligtvis också en till ökat förtroende för kommunala verksamheter och ökad tillit till samhället i stort. Ytterligare en dimension är att berörda anhöriga inte alltid är folkbokförda på samma adress som den kriminella. Det kan också vara så att de anhöriga till och med kan vara folkbokförda i en annan kommun vilket försvårar vilken kommun/förvaltning som bör erbjuda stöd.

Förvaltningens bedömning

Socialförvaltningen Nordost kommer regelbundet i kontakt med anhöriga till personer i gängkriminalitet. Det kan handla om allvarliga situationer där det finns en hotbild mot anhöriga som medför att de behöver skyddas. Men det kan också handla om oroliga anhöriga där det inte förekommer direkta hot, men ändå ett omfattande behov av stöd och råd.

I situationer med en konstaterad hotbild mot anhöriga finns rutiner inom förvaltningen för att tillhandahålla skydd. Det kan handla om tillfälliga skyddade boenden men också stöd för att hitta ett nytt permanent boende. Inte sällan handlar det om att det egentligen är den kriminelle familjemedlemmen har en hotbild som ”spiller över” på de övriga familjemedlemmarna. Oftast försvinner hotbilden för den övriga familjen om man lyckas flytta på den kriminelle familjemedlemmen.

De två sammanlagda förvaltningarna Angered och Östra har under senaste åren på olika sätt utvecklat förmåga att omhänderta dessa ärenden där flera delar av förvaltningens resurser utnyttjas, såsom särskilt utpekade funktioner inom den myndighetsutövande vuxenheten, SIG-samordnare och koordinatörer inom trygghetssamordningen.

Det finns således goda förutsättningar inom förvaltningen att möta målgruppen anhöriga som har en hotbild och förvaltningens bedömning är att dessa ärenden får ett bra omhändertagande.

Vidare kommer förvaltningen också i kontakt med anhöriga till kriminella som inte har en hotbild men ändå har behov av psykosocialt stöd. Inte sällan finns behov av praktisk rådgivning och konsultation. I situationer där det förekommer barn, till exempel om de anhöriga är minderåriga eller om den kriminella personen själv är under 18 år, finns goda möjligheter till stöd och rådgivning. Om den kriminella personen är vuxen är rutinerna inte lika tydliga men socialtjänsten arbetar oftast aktivt för att få ett samtycke från klienten för att kunna involvera de anhöriga, vilket i sin tur innebär att de anhöriga kan få stöd.

Den grupp av anhöriga som har ett generellt behov av psykosocialt stöd och som inte omfattas av ovanstående möjligheter, kan i mindre förekommande fall få sina behov tillgodosedda socialtjänstens utförarverksamheter. Ibland har också andra funktioner som förvaltningen, såsom SIG-handläggare och koordinatörer på trygghetssamordningen, agerat anhörigstöd vid situationer där det anses särskilt lämpligt.

Det finns framgångsrika exempel på tillfällen då man bedrivit uppsökande stöd till drabbade familjer efter allvarliga händelser, tex. grövre brott. Detta har varit särskilt viktigt om det funnits omständigheter i familjen som innebär att det uppsökande kontakten kan förhindra ytterligare brott. Att bedriva uppsökande stöd på det sättet sker dock i begränsad omfattning och det krävs att det finns funktioner inom förvaltningen som har god kännedom om de lokala kriminella strukturerna och kan göra bedömningar kring vilka situationer som det är särskilt angeläget att bedriva uppsökande arbete.

Oftast hänvisas de anhöriga till kriminella, liksom andra anhöriga, till resurser utanför socialförvaltningen. Dock har anhörigstödet när det gäller kriminalitet inte lika utarbetade kontaktvägar som annan typ av anhörigstöd. Inom civilsamhället finns till exempel ett flertal etablerade organisationer för anhörigstöd avseende missbruk och funktionshinder, vilket inte finns på samma sätt för anhöriga till kriminella.

Sammanfattningsvis är förvaltningens bedömning är att det stöd som efterfrågas i motionen av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) och som framförallt avser stöd och skydd till anhöriga som har en hotbild, tillgodoses inom socialförvaltning Nordost. Förvaltningen anser emellertid att kontaktvägarna till övriga samhällsaktörer som ger stöd till anhöriga till kriminella kan ses över och förtydligas för att på ett bättre sätt kunna erbjudas anhöriga som kommer i kontakt med socialförvaltningen.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp, FSG den 2021-04-13.

Socialförvaltning Nordost

Gitte Caous
Förvaltningsdirektör

Ing-Marie Larsson
Avdelningschef

Bilagor

1. Remiss Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet, Dnr 1386/20